

Nemáme žádný plán „B“

S předsedou Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů Františkem Winterem jsme si povídali o cílech ČMSZP, a i o specifikách hospodaření ve znevýhodněných oblastech a potřebě podpory nejen v České republice.

Jste předsedou Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů. Koho tato organizace sdružuje a jaké jsou její cíle?

Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů sdružuje hlavně ty subjekty, které v roce 1990–1994 privatizovali bývalé státní statky. Našimi členy jsou i SHR (soukromě hospodařící rolníci), rodinné farmy a podobné. A také organizace, jako je například Český svaz chovatelů masného skotu.

Náš svaz především hájí a prosazuje zájmy svých členů, obstarává a zabezpečuje pro ně informační a poradenský servis. Zastupuje svoje členy při jednáních s Parlamentem ČR, ministerstvy a Vládou ČR, s územní samosprávou na všech stupních, s dalšími státními organizacemi a institucemi. Máme zastoupení v mezinárodních institucích jako je COPA COGECA GEOPA a ELO. Prosazujeme rovnoprávné podmínky podnikání v zemědělství vůči ostatním podnikatelským subjektům, podporujeme vznik a činnost odbytových a zpracovatelských

Vážení čtenáři, Vážené čtenářky,

I v letošním roce se nám podařilo pro Vás připravit několik zajímavých rozhovorů. Snažili jsme se prezentovat příklady dobré praxe z České republiky i ze zahraničí. Doufáme, že jejich názory, poslouží k diskusi nebo rovnou k inspiraci.

Chtěli jsme nastínit a porovnat tady i strasti ekologických zemědělců s konvenčními.

K tomu Vám poslouží i úvodní rozhovor s předsedou svazu Ing. Františkem Winterem, který sám hospodaří ekologicky již přes dvacet let. Ekologicky hospodaří již z toho důvodu, že je zastáncem zdravého životního stylu a je příkladem, že lze hospodařit bez umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. Zastává názor, že do půdy patří organická hmota, tedy v jeho případě právě kravský a koňský hnůj. To co do půdy dáme nám také vrátí, proto je důležité hospodařit v souadu s trvale udržitelným rozvojem zemědělství a s ním nezapomenout i na venkov.

FARMÁŘSKÉ LISTY

Vydává Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů

Číslo 1

2019

družstev a společností, a podílíme se na všestranně udržitelném rozvoji venkova. Organizujeme a podílíme se na organizaci výstav, vědeckých a osvětových akcí, realizujeme propagaci a publikační činnost. Zaměřujeme se i na mladé zemědělce s cílem posílit svaz.

Váš svaz se zaměřuje na ANC (znevýhodněné) oblasti a podporu chovu dobytka v nich. Jaká je současná situace v podpoře hospodaření v těchto oblastech v České republice či ze strany státu anebo ze zdrojů EU?

Současnou situaci v ANC oblastech mohu hodnotit z dvou pohledů. Jako osoba, která v ANC oblastech podniká a jako osoba, která zastupuje svaz v pracovních skupinách Ministerstva zemědělství, které má významný vliv na podobě podpor/subvencí současného i budoucího plánovacího období. Z pohledu předsedy svazu musím velmi ocenit práci Ministerstva zemědělství a Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, které přes rok zpracovávali podrobné podklady tak, abychom mohli na pracovních skupinách pracovat s daty, která odkryla nevýhody hospodaření v oblastech s přírodním znevýhodněním. Zároveň jsme je dokázali obhájit a prokázat i v ekonomických číslech, což je vyžadováno zejména Bruselem.

Z pohledu člověka, který má na starost farmu musím poznamenat, že skutečnost, že na horách dochází oproti nížinám k újmám věděla již Marie Terezie, a to i když se farmář snaží ze všech svých sil. Víťame i smysluplnou podporu živočišné výroby, protože jako farmář vidím, že pokud vodu i za pomoci organické hmoty na našich kopcích nezadržíme, odteče z naší krajiny pryč.

V současném období farmáři hospodařící v NAC oblastech dosáhnou pouze na 58% skutečné újmy, a to je podle našeho názoru nedostatečná podpora. Avšak chybějící zdroje by se museli najít z národních zdrojů, a co si budeme říkat, těch není nikdy dost.

Jaká je situace s chovem hovězího dobytka v ČR v znevýhodněných oblastech, jaké problémy řešíte?

Odpověď na tuto otázku už jsem nastínil. Jedna věc je příroda, tu bych nebral jako nepřítele. Spíš než bojovat, bychom se měli přizpůsobit. Ona nám v posledních letech jasně naznačuje, že voda a zdravá půda, která může zadržet mnoho vláhy je důležitá. Co to má společného s dobytkem...

S počtem dobytka stagnujeme a dle mých osobních předpokladů, pokud nebude chov dobytka bez tržní produkce mléka dostatečně podporován, bude na klesající úrovni. Právě kvůli suchu.

Často se řeší, co škodlivého dobytek přináší, lidé by si však měli uvědomit, že existuje cyklus živin a pokud nemáme dobytek, který dává tyto živiny do půdy za pomoci organické hmoty, tak se půda vyčerpá a následně nemá dostatek živin a, dostatečnou schopnost zadržovat vodu. Je to takové přírodní perpetuum mobile, a český farmář globální věci neovlivní. To částečně může spotřebitel. Tím myslím velkochovy a nadprodukcí. Ze států, jako Brazílie, Argentina nebo Venezuela, se tankery přepravuje šťavnaté vyzrálé hovězí dobroty na talíře spotřebitelů EU. Není jednodušší si najít svého lokálního dodavatele/farmáře?

2

FARMÁŘSKÉ LISTY

Vydává Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů

Číslo 1

2019

3

Jak by podle Vás mělo vypadat udržitelné hospodaření v znevýhodněných oblastech v našich krajinách?

V souladu s přírodou a zapojením lokálních subjektů – prvovýrobců, zpracovatelů i spotřebitelů.

Jak by se současný stav dal zlepšit, jaký je váš postoj k návrhu budoucí Společné zemědělské politiky?

K SZP bych chtěl říci, že by měla opravdu pomoci farmářům kompenzovat to, že se chtějí starat o udržitelnost vody, půdy i krajiny, kde žijeme. Mají na ni významný vliv a předchozí období ukázalo, že nastavení dotační politiky může ovlivnit nejen nynější generaci, ale i ty příští.

Zároveň je třeba si uvědomit, že jsme i podnikatelé, proto by se k jednacímu stolu vždy měli posadit ti, kterých se to týká a najít rozumný kompromis. Pokud však hospodaříte se srdíčkem, tak se dané snažíte plnit i bez podpory,

to Vás však staví do ekonomicky nevýhodnější situace.

Jak to nakonec dopadne můžeme jen spekulovat. My se však snažíme o to, aby byly podporováni ti, kteří udržitelně hospodaří. A podmínky byly tvořeny tak, že je správný hospodář splní.

FARMÁŘSKÉ LISTY

Vydává Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů

Číslo 1

2019

Jaké jsou vaše priority, co chcete prosadit v tomto pláně?

Naše priority jsou jasné: ochrana vody, půdy, ovzduší a trvale udržitelný rozvoj zemědělství i venkova.

Co byste vzkázali kolegům s podobnými problémy a cíli na Slovensku?

Je těžké někomu radit. Podle mého názoru to musí každý cítit sám, zda je dobrým hospodářem, zda se ke svému základnímu výrobnímu prostředku, tedy k půdě, staví jen jako ke zdroji finančních prostředků. V každém případě je potřeba jednat, komunikovat s celým agrárním sektorem, nepodléhat tlaku lobistických skupin a ve spolupráci s ministerstvem zemědělství a životního prostředí udělat všechno pro to, abychom jako

odkaz budoucím generacím nenechali jen měsíční krajinu, na které nic nevyroste.

A nyní s trochou s nadsázkou. Aby vzkázali všem, že tu není žádný plán „B“. Je tu jen jedna planeta Země a Mars se nám zatím osídlit nepodařilo ☺.

Autor: Malvína Gondová,

Překlad a úpravy: Menclová, ČMSZP

4

Ministerstvo zemědělství opět vyhlašuje září Měsícem biopotravin a ekologického zemědělství

Proč je bio dobré i pro přírodu?

Biopotraviny jsou totiž produktem ekologického zemědělství!

A čím přispívají přírodě?

Ekologický zemědělec se snaží hospodařit na půdě tak, aby ji udržel zdravou, úrodnou, živou, prostě takovou, která zůstane plodná i pro další generace. Taková půda je také důležitá pro udržení vody, které v krajině čím dál více ubývá. Život v půdě je pro udržení vody v krajině i pro dlouhodobou úrodnost mimořádně důležitý.

K hospodářským zvířatům se ekologický zemědělec chová s respektem k jejich přirozeným potřebám. Samozřejmě jsou volně výběhy, přístup na pastvu kdykoli to podmínky dovolí, kvalitní bio krmivo a minimum stresu.

Září 2019

Měsíc biopotravin
a ekologického zemědělství

Více na: <http://mesicbiopotravin.cz/>

Neustále se snažíme zlepšovat:

"Kvalita není náhoda, je to výsledek značného úsilí."

V průběhu červnového dne jsme měli možnost pohovořit s manželským párem, který provozuje ekologickou rodinou farmu na severovýchodě Anglie. V dnešní moderní době již několik desítek let snaží skloubit moderní výsledky vědy s tradicemi, které transformují do konečných produktů v kamenném mlýnu.

Jejich hlavní myšlenkou je přispívání k lokálnímu udržitelnému rozvoji zemědělské produkce, která je schopna nabídnout kvalitní produkt, který zpracují místní podnikatelé a následně se dostane i k místním spotřebitelům. Tato nezávislost chrání místní komunity a nabízí mnohé výhody krátkého obchodního řetězce – lokální výrobu kvalitních obilovin s vysokou nutriční hodnotou a dlouhodobou udržitelnost.

Řekněte nám v krátkosti něco o Vaší farmě?

Jsme ekologická farma certifikována od roku 2002. Ekologicky jsme se rozhodli hospodařit z důvodu toho, že pro nás je důležité, jak žijeme a jak využíváme zdroje kolem nás. Pro některé to není důležité, pro ostatní velmi. Všichni máme na výběr. Zaměřujeme se na produkci obilí a hovězího masa tak, aby se půda přirozeně udržitelně obhospodařovala. Součástí toho je i biodiverzita a volně žijící zvířata.

Krajina dýchá, čisté řeky tečou a žijeme v koloběhu, který jsme přijali. Bylo by arogantní tvrdit, že jsme tento styl hospodaření vytvořili, protože to je samozřejmě způsob, jakým se příroda vyvinula a funguje nejlépe. Jen jsme přizpůsobily dobu sklizně. Co by mohlo být jednodušší?

Pomohlo Vám něco ve Vašem podnikání?

Výzkum. Například v rámci výzkumů, na kterých spolupracujeme se potvrdilo, že v ekologickém zemědělství je vhodnější mít půdu pokrytu vegetací co nejdéle. Raději tedy používáme ozimé obiloviny nežli jarní. Právě proto, aby

FARMÁŘSKÉ LISTY

Vydává Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů

Číslo 1

2019

v zimě byla půda pokrytá vegetací a nevyplavovali se nám živiny. Víím, že Vy jste ve střední Evropě, ale hospodaření v našich podmínkách je odlišné.

Máte vlastní mlýn. Jaké obiloviny zpracováváte?

Myslím, že je znáto pod názvem minoritní obiloviny, začínají být čím dál tím více populárnější. Tedy možná už bych je nenazýval minoritními. Nicméně je pravda, že v porovnání s množstvím těch majoritních je jich stále málo, ale spotřeba roste. V našem osevním postupu najdete například špaldou, žito, pšenice jednozrnky i dvouzrnky.

Jaký máte osevní postup?

Osevní postup máme 7honný. Začínáme s jetelem po dva roky a třetím rokem pokračujeme s tvrdozrnou pšenicí, pokračujeme ozimou špaldou, fazole či hrášek poté pšenici (jednozrnka a dvouzrnka) a nakonec žito.

Pšenici vyséváme na konci října či začátkem listopadu (250 kg/ha), a to díky nižší klíčivosti a ptactvu, které nám trochu ují. 1x použijeme prstové

plecí brány a výnos máme 2,5t/ha. Zrno má velice vysokou hodnotu nejen bílkovin, ale i lepku.

Ještě jeden praktický příklad na Vaši předchozí otázku. U nás nebylo možné, před tím, než jsme se účastnili výzkumu, pěstovat žito, jelikož jsme neměli vhodnou odrůdu. Pro nás měl velmi praktický a pozitivní vliv výzkum, který nám pomohl nalézt odrůdy, které lze v našich klimatických podmínkách pěstovat.

Žito nyní vyséváme na konci října či začátkem listopadu 190-210 kg/ha, 2 - 3x bránujeme kvůli plevelům a na jaře sklízíme na konci září 3t/ha. Chci zmínit, že žito je velice důležité - má významný přínos pro pole, ale i pro výživu - sami prodáváme žitnou mouku zpracovanou na kamenném mlýnu.

Jakou velikost mají Vaše půdní bloky?

Největší je okolo 9 hektarů, druhý má 7 ha.

Manželka: Já pocházím z podhůří Bavorských Alp. Pamatuji si na „komunistický styl“ hospodaření, kde se často vytvářeli i stohektarové půdní bloky z těch menších, na naší farmě jsme je spíše zmenšily.

6

FARMÁŘSKÉ LISTY

Vydává Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů

Číslo 1

2019

Máte nějakou radu pro zemědělské podnikatele?

Manželka:

Pokud máte produkt, oslovte případné odběratele hned od začátku. Instagram je dobrý nástroj, ale i jiná média.

1. Vytvořte příběh – Váš originální, třeba na tom Instagramu
2. Farmářské trhy – začněte mluvit o Vašem produktu, hned jak jej máte. Řekněte jim, proč je dobrý, zdraví. Sdělte lidem, proč jim ho nabízíte. Jděte mezi lidi a rozšiřte Váš příběh. Začněte hovořit vlivech na zdraví, krajinu a lokální vliv.
3. Lokální pekařství – domluvte si s nimi schůzku. Snažte se s domluvit s pekaři a řekněte jim, že mohou vytvořit nový místní produkt, který na trhu může být úspěšný. Začněte třeba jen jedním produktem. Tedy v tomto případě záleží, jestli máte jako konečný produkt mouku, jako my.
4. Začněte s personalizováním produktu. Lidé chtějí osobu (personu), která za tímto příběhem stojí.
5. Uvědomte si, že je to závod, ale je to maraton.
Když jsme začínali, zpracovávali jsme 1 t za měsíc. Prodávali jsme vše napřímo a balili vše v kuchyni. Nyní jsme přibližně na 31 t obilnin za měsíc. Máme vlastní e-shop.

Manžel:

Je velmi důležitý výběr správné odrůdy pro Vaše konkrétní podmínky. Pokud chcete dělat něco Vašeho, je potřeba dlouholetého výzkumu, zkoušení, testování – nutriční hodnoty, chuť, odolnost odrůdy v prostředí, abyste vybrali ty správné odrůdy. Nechcete rychle zbohatnout, nechcete Váš produkt nabízet jako komoditu, ale jako něco Vašeho.

FARMÁŘSKÉ LISTY

Farmářské listy

- elektronický zpravodaj

Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů

Vydává ČMSZP, Slezská 100/7, 120 00 Praha 2

Kontakt: Ing. Karolína Menclová, ředitelka

Tel.: + 420 227 010 354

Email: info@cmszp.cz

web: www.cmszp.cz

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Použité fotografie jsou majetkem archivu ČMSZP nebo volně dostupných databází pokud není uvedeno jinak. Vydání periodika je v roce 2019 podpořeno dotací z Ministerstva zemědělství v rámci projektu Farmáři.